

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ

Пријемни испит
за филолошке гимназије и одељења

ТЕСТ ИЗ МАЂАРСКОГ ЈЕЗИКА
2012/13

FELVÉTELI TESZT
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL
2012/13.

**KOSZTOLÁNYI DEZSŐ TEHETSÉGGONDOZÓ GIMNÁZIUM
SZABADKA**

A tanuló kódja: .....

**Felvételi vizsgafeladatok
magyar nyelvből és irodalomból**

Az elérhető pontok száma: **120 pont**

A helyesírási hibák miatt levonható pontok száma: **4 pont**

Az elért pontok száma:	
-------------------------------	--

1. Olvasd el, majd értelmezd néhány mondatban a következő esszéészleletet!

Nádas Péter: *Mélabú*

„A tudás látszata éppen ellenkezője az érzés látszatának.

Ezt az arcot az első rápillantásra nem vettem ugyan észre, de ha egyszer észrevettem, akkor többé nem tudtam felhőnek látni.”

Súgó: Értelmezd a felhő és a tudás kapcsolatát! Miért a tudás látszatát említi a szöveg? Uralj az első mondatban felmerülő ellentétre, tudás és érzés látszatának relációjára!

1–5 pont

2. Határozd meg a művek címét és műfaját!

- a) „Kinek felesége legelőbb jő ide
Szép gyengén fogjuk meg dobjuk bé a tűzbe
Keverjük a mészbe gyöngye teste hammát
Aval állítsuk meg magoss Déva várát ...”

A mű címe:

_____

- b) „Két ifju térdel, kezökben a lant,
A kopja tövén, mintha volna feszület.
Zsibongva hadával a völgyben alatt
Ali győzelem-ünnepet ület.”

A mű címe:

_____

Műfajuk: _____

Mi a különbség a két mű között?

4x2 pont

3. Igaz vagy hamis a következő állítás? Ha igaz, jelöld +, ha nem, akkor – jellel! A jeleket írd a mondatok mellé!

- a) A *Nálunk, New Hontban* szerzője a felvidéki származású Grendel Lajos.
- b) A tárca az epikai műnemhez tartozik, többnyire a sajtóban közölt írásmű.
- c) Szvapna Gion Nándor egyik novellájának álmodó és álomfogó szereplője.
- d) Gyigymóka, Mészöly Miklós hőse, idős ember, aki egy tengelicét nevelt.
- e) Varró Dániel *Túl a Maszat-hegyen* című művét bábmusicallé alakították át.
- f) Az ölelkező rím képlete, amely a petrarcai szonettben is megjelenik: a b b.
- g) A lírai alany / a lírai én a vers „beszélője”, nem feltétlenül azonos a költővel.
- h) Színes Géza, Drugics Ági és Csutak Mándy Iván novellájának játész szereplői.
- i) József Attila a *Tiszai csönd*, Juhász Gyula pedig a *Nyár* című vers szerzője.
- j) Az elbeszélő magára öltheti a mindentudó szerepét, ám lehet a mű szereplője is.

10x1 pont

4. Definiáld a következő fogalmakat!

motívum:

hasonlat:

rím:

komédia:

anekdota:

óda:

szerkezet:

7x1 pont

5. Kösd össze az alábbi irodalmi alapfogalmakat a definícióikkal! Írd a megfelelő betűt a fogalom mellé!

1. novella _____
2. műballada _____
3. irónia _____
4. elbeszélő _____
5. sci-fi _____
6. dialógus _____

a) A tudományos-fantasztikus művek összefoglaló neve. Olyan művészeti alkotások, amelyek egy elképzelt világban, legtöbbször a jövőben játszódnak.

b) A látszólagos dicséret mögött elmarasztalás bújik meg, melyet a szövegkörnyezet leplez le. Valójában dicsérő kifejezésbe rejtett gúny.

c) Magára öltheti a mindentudó szerepét: egyes szám harmadik személyben beszél hőseiről és az eseményekről, amelyeket maradéktalanul ismer. Kiszól az olvasóhoz, leírja a szereplőket, előre sejteti az események későbbi alakulását. Lehet a történet főszereplője is. Ilyenkor saját gondolatairól számol be egyes szám első személyben.

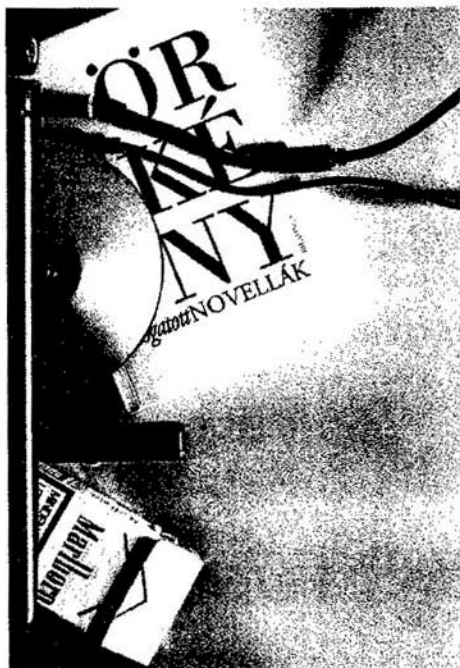
d) Olyan kisepikai műfaj, amelyben a cselekmény a mellékeseményeket kizárva, egy szálon fut a tetőpont felé, így az idő és a tér szűkre szabott. Kevés szereplőt mozgat. A főhős életének csak egy fontos, sorsdöntő eseményét meséli el, és csattanószerűen zárul.

e) A népballadák hatására a XIX. századi költőink közül sokan írtak ilyet. A legnépszerűbbeket és legsikerültebbeket Arany János írta.

(Súgó: egy kakukktójás is van az irodalmi alapfogalmak között)

5x1 pont

6. Értelmezd a képet a cím ismeretében!

Kovács Ákos: Támasz

Súgó: Figyeld meg a tárgyak helyzetét, a könyvet! Mít jelent a Támasz? Mire vonatkoztatnád?

---

5 pont

7. Örkény Istvánra emlékezünk az idén. Olvasd el a következő egyperces novellát, majd felelj a kérdésekre!

Örkény István: *Türelemjáték*

Ha kinyitod a dobozt
lelsz benne egy kisebb dobozt;
ha azt a kisebbiket is kinyitod
akkor abban egy még kisebb dobozban
egy nála is kisebb dobozka van.
Figyelem! Ez kissé nehezen nyílik,
célrányosan a hüvelyk- és mutatóujjad közé fogva
finoman benyomni az oldalát.
No most, ha elboldogultál ezzel a dobozzal,
akkor egy egészen kicsike dobozban
megtalálod, amit oly régóta keresel.

Most viszont, ha becsuktad a legkisebb dobozt
ügyeskedned kell a nagyobbik dobozzal,
de ha az oldalát finoman benyomod
akkor simán rácsúszik a tető,
te pedig a nagyobb, a még nagyobb és a legnagyobb
dobozt
most már könnyűszerrel becsukhatod,
de azért ne bízd el magad,
és mielőtt nekikezdenél,
hogy újra kinyitogasd a dobozokat,
egy percig megpihenhetsz.

- a) Adj más címet az egyperces novellának! Írd a vonalra !**

- b) Miért oszlik két részre a szöveg ?**

---

c) Észrevehető-e valamiféle logikai szinteződés a szövegben? Hogyan és miért?

---

d) Vajon csak dobozról van szó? Értelmezd röviden, néhány mondatban a szöveget!

4x2 pont

8. Melyik szöveg vázlatára ismersz rá? Karikázd be a helyes válasz előtti betűt!

MOGORVASÁG és SZERETET

BIZONYÍTVÁNY

↓

MISI → → Mogorva Nagy András (az apa)

ajtóüveg

kettős megrendültség [APA, MISI]

A válaszlehetőségek:

- a) Karinthy Frigyes: *Hazudok*
- b) Kosztolányi Dezső: *Házi dolgozat*
- c) Németh István: *Színötös*
- d) Mikszáth Kálmán: *Hogyan lettem én író?*

2 pont

9. A) Melyek a drámai műfajok? Karikázd be a helyes megállapítás előtti betűt!

- a) mesedráma
- b) eposz
- c) tragédia
- d) himnusz
- e) komédia
- f) színmű
- g) musical
- h) karcolat
- i) kroki

B) Írd a vonalra annak a szerzőnek a nevét, aki romantikus mesedramát írt! Mi a mesedráma címe?

Szerző: _____

A mű címe: _____

4 pont

10. feladat

Tolnai Ottó: *árvacsáth*

désirével a kiserdőn lázasan
még lázasan
mindketten közvetlen skarlát után
illetve már ismét komolyan belázasodva
mert a skarlát mégiscsak gyermekbetegség
désirével a kiserdőn lázasan: a fűszálról.
mármint hogy ő kosztolányi désiré
csupán egy fűszállal áll szemben
és hirtelen felrántotta új özbörkesztyűjét
mintha csak birokra szándékozna kelni vele
mármint azzal a bizonyos fűszállal
vizsgálni kezdem a pázsitot
melyik is lesz az a fűszál
amely majd földhöz csapja porcelánöltönyében désirét
csupán egy fűszállal ismételtette
mert ha megfordul
mert ha hátat fordít neki az már a halál
és közte kérdeztem közömbösen
mármint a fűszál és a halál között
közte mi van

a) A magyar irodalom melyik két meghatározó alkotója jut eszedbe a versről? Írd a két felismert szerző nevét a vonalra!

b) Írd le a két szerző egy-egy (általad ismert) művének címét!

c) A fenti szöveg alapján állapítsd meg, mi a szabadvers?

3x2 pont

11. Helyesírási feladatok

a) Húzd alá az alábbi szavak közül azokat, amelyekben a helyesírási szabályzat alapján hosszan írjuk az (első) i-t!

vizes, vizű, vizel, vízhez, vízhatlan, vízi

6 pont

b) Húzd alá a helyesen írt szóalakokat!

a) Kodályjal   Kodállyal   Kodály-jal

b) Dél-Alföld   Dél-alföld   Délalföld

c) Babits-csal   Babitscsal   Babitssal

3 pont

12. Húzd alá a megadott szavak közül:

a) amelyikben írásban is jelölt teljes hasonulás figyelhető meg!

akkor, borral, álló, savval

b) amelyekre nem jellemző a részleges zöngésségi hasonulás!

teleptől, bankban, házhoz

3 pont

13. Keresz az alábbi versből 1-1 példát a megadott mássalhangzó-törvényekre!

*Gyere, kicsi lepke,
szállj le az ágra,
ragyogj föl, csillag,
világíts az ágra.*

*Hullj, eső cseppje,
lágyan az ágra
hadd dajkáljon száz kis himbót
hajnal hasadtára.*
(Beney Zsuzsa: Tavasz)

teljes hasonulás:

összeolvadás:

---

zöngésségi részleges hasonulás:

---

rövidülés:

---

4 pont

14. feladat

a) Írj be a táblázat minden oszlopába 1-1 szót, amelynek a szerkezete megfelel a megadott szempontnak!

ÖSSZETETT SZÓ – ahol az összetétel elemei között tárgyas kapcsolat van!	NÉVSZÓ+JEL+JEL+RAG	IGE+KÉPZŐ+KÉPZŐ
<hr/>	<hr/>	<hr/>

3 pont

b) Alkoss négy összetett szót, melyek egyik tagja a *szék* szó!

.....

3 pont

15. Jelöld a megadott szavakban a szóelemek határait függőleges vonalakkal, majd minősítsd a szóelemeket a szokásos módon: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag!

A szóelemeket minősítő számokat írd ki a szó melletti vonalra!

szemészeten .....

2 pont

hallhatnátok .....

2 pont

16. Határozd meg az alábbi szavak szófaját!

akivel	
nincs	
házban	
azt	
de	
teremteni	

6 pont

17. Húzd alá a szó szerkezet jelentését!

LOPVA NÉZ

gonoszul néz
vakmerően néz
nyíltan néz
titokban néz

1 pont

18. Minősítsd a megadott mondat szavait mondattani és szófaji szempontból is!

Futva vitte nekik a kivívott győzelem hírét.

	mondatrészi szerep	szófaji szerep
futva		
vitte		
nekik		
kivívott		
győzelem		
hírét		

12 pont

19.

a) Szerkessz olyan egyszerű mondatot, amely csak helyhatározót, módhatározót és állítmányt tartalmaz!

.....

3 pont

b) Írd ki az alanyt és az állítmányt az alábbi mondatból!

A barátom levele rövid volt.

alany: .....

állítmány: .....

2 pont

c) Alakítsd át a b) feladatban megadott mondatot alárendelő összetett mondattá!

A megadott szavak mondatrészi szerepe ne változzon!

.....

.....

3 pont

20. Szólások

a) Az alábbi meghatározásokat helyettesítsd szólásokkal, szóláshasonlatokkal!

Nagyon éhes → .....

Sími kezd → .....

Megsértődik → .....

Roszzat cselekedett → .....

Szomorkodik → .....

5 pont

b) Írd a táblázatba, hogy melyik szólásra gondoltunk! Megadjuk a szólás jelentését és a kulcsszót, amelynek mindkét szólásban szerepelnie kell.

Súgó:

KULCSSZÓ = EB	
A szólás jelentése	A szólás
Makacsul ragaszkodik valamihez	Köti az ebet a karóhoz

KULCSSZÓ = FA	
a szólás jelentése	A szólás
Nehéz feladatot vállalt	
Nem ismeri fel a lényegét	

2 pont